Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 212. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го ЛИСТОПАДА, 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 3, 1984. No. 212. VOL. XC.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ПРОГОЛОСИВ НЕДІЛЮ, 4-ГО ЛИСТОПАДА, „ДНЕМ ПАМ'ЯТІ ПРО ВЕЛИКИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ"

Вашінґтон. — У вівторок, 30-го жовтня ц.р., в Білому Домі президент Роналд Реґен підписав проклямацію, проголошуючи неділю, 4-го листопада ц.р. „Днем Пам'яті про Великий голод в Україні в 1932-33 роках".

У цій проклямації Президент висловлює глибоку віру в невмирущість духа і витривалості українського народу.

Повний текст проклямацій в перекладі на українську мову такий:

ПРОКЛЯМАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

Голод 1932-33 років був трагічним розділом в історії України, тим більш трагічним, що його не спричинило жодне стихійне лихо, бо він був організований як акт свідомої політики.

Керівники Совєтського Союзу були повністю свідомі про голод в Україні і маючи повну контролю над запасами харчових продуктів у своїй країні, не вжили заходів, потрібних для припинення голоду і пом'якшення катастрофічних умов ним спричинених, повністю нехтували голосами міжнародної думки, вони зігнорували заклики міжнародних організацій та інших країн. Понад 7 мільйонів українців і мільйони інших загинули в наслідок цього бездумного акту, який був частиною свідомої політики, спрямованої на придушення всіх політичних, культурних і людських прав українського та інших народів, будь-якими можливими засобами.

Руїна тих років і тепер відбивається на українському народі. Вона величезною мірою загальмувала його економічний, соціяльний і політичний розвиток.

Проголошуючи цей спеціяльний день для вшанування тих, що стали жертвами цього голоду, ми, американці, маємо ще одну нагоду висловити признання нашій власній системі правління і свбододам, якими ми втішаємось, як також висловити нашу відданість ідеї права всіх народів світу на самовизначення і свбоботу. Роблячи це, підтвердимо нашу віру в невмирущість духа і витривалість українського народу і засудимо ту систему, яка рокали спричиняла йому так багато страждань.

Конгрес у резолюції Палати Репрезентантів ч. III, схваленій у згоді з Сенатом, закликав Президента видати проклямацію про жалобне відзначення пам'яті жертв Великого голоду в Україні в 1932-33 роках. З уваги на це, я, Роналд Реґен президент З'єдинаних Стейтів Америки, проголошую неділю, 4-го листопада 1984 року, Днем пам'яті про Великий голод в Україні в 1932-33 роках.

Для підтвердження цього кладу свій підпис сьогодні, 30-го жовтня Р.Б. 1984, у 209-ту річницю незалежности З'єдинаних Стейтів Америки.

Роналд Реґен

ПІДСУМКИ ПОДІЙ У ВАШІНҐТОНІ І НОВІ ПЛЯНИ БУЛИ ТЕМОЮ НАРАД УАКРАДИ

Ню Йорк. —У своїх місячних зборах Екзекутива УАКРади зробила на засіданні в днях 19-го вересня і 13-го жовтня ц. р. підсумки маніфестації проти русифікації у Вашінгтоні в неділю, 16-го вересня ц. р., пов'язаної із відзначенням 20-річчя посвячення пам'ятника Т. Шевченка і великим концертом.

Обговорено також відвідини української делеґації у президента Роналда Реґена, які відбулися в понеділок, 17-го вересня ц. р. і в якій, як представники УАКРади взяли участь д-р Іван Флис, Іван Олексин, д-р Мирон Куропась, Евген Стахів, Роман Данилюк і Евген Іванців. В обговоренні цих подій піднесено їх позитиви та неґативи. Позитивом була велика кількість учасників маніфестації та її перебіг, як також взірцевий концерт із мистецькою програмою на високому рівні. До неґативів зачислено велику кількість промов українських представників,— зате брак визначних представників американського політичного світу. Позитивом було те, що українську делеґацію прийняв на окремому побаченні Президент, хоча підготовка до цієї зустрічі не пройшла без застережень.

Екзекутива УАКРади взяла до уваги переписку з Владикою Василем Лостеном та помилкову його інтерпретацію відносно пропонованих розмов із УККА представників УАКРади. Обговорено відповідне письмо до Владики Лостена, як також повідомлено його, що представниками до спільної статутової комісії для розгляду нового статуту для одної громадської централі від Екзекутиви УАКРади є проф. д-р Петро Стерчо, д-р Роман Борковський і ред. Дмитро Корбутяк.

Рішено просити Статутову комісію УАКРади приготовити до двох місяців перший проект нового статуту для обговорення його Відділами УАКРади та взяти до уваги всі пропозиції і завваження, що досі на цю тему наспіли. Екзекутива УАКРади доручила також директорові канцелярії А. Метелеві підготовити при допомозі ред. Андрія Білика і д-ра Богдана Витвицького перше число англомовного інформаційного бюлетеню УАКРади, який призначений для американського читача з вістками з українського світу, зокрема з інформаціями про стан в Україні.

Звіти з діяльности поодиноких членів Екзекутиви УАКРади, зокрема вичерпний звіт д-р Юрія Солтиса, що був представником Екзекутиви на похоронах Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого в Римі, і скарбника Романа Данилюка доповнили ці два ділові засідання.

Чергова нарада відбудеться в середу, 14-го листопада ц. р.

ПЛАСТ І СУМА ВЛАШТОВУЮТЬ ЗАБАВУ

Пассейк, Н.Дж. — Пластова Станиця і Осередок СУМА влаштовують тут у суботу, 10-го листопада ц.р. о год. 9-ій вечора в приміщенні Української Централі, при 240 Говп авеню, велику осінню забаву. Грає оркестра „Іскра"; багато несподіванок; столики замовляти у В. Гаргая, тел.: (201) 772-3344.

Г. Волянська репрезентуватиме „Свободу" на Балю преси

Н. Данилів

Г. Волянська

Джерзі Ситі, Н. Дж. — На Балю преси, який відбудеться сьогодні у Філядельфії, „Свободу" репрезентуватиме теперішня „Міс Союзівка" Галя Волянська з Монтреалю, а „Веселку" — Наля Данилів з Філядельфії.

Г. Волянська — студентка університету Йорк в Торонто, закінчила Школу Українознавства, пластунка, була членом і солісткою танцювального ансамблю Петра Марунчака у Монтреалі, членом хору „Боян". Брала участь у літніх танцювальних таборах Роми Прийми-Богачевської. Грає на бандурі. Перебуваючи в Монтреалі, грала головну ролю в опереті „Оклагома"

Вона є дочкою д-ра Богдана і Нілі Волянських з Монтреалю.

Н. Данилів є ученицею шкіл св. Альберта і „Рідної Школи", членка Пласту, грає на фортепіяні і бере лекції українських танків.

ЗУСТРІЧ У ПАРОХІЇ СВ. МАРІЇ

Істпорт, Н. Й. — В неділю, 11-го листопада ц.р., парохія української православної церкви св. Марії влаштовує зустріч, перекуску і вечерю в залі Американських леґіонерів в Істпорті, Н. Й. при Монток гайвею. Можна буде набути також українські страви. Вечерю подаватимуть о год. 5-ій по полудні. Вступи: 9.50 доляра від особи, діти нижче 12-го року — 4.50 дол. Буде також розгривка. За квитками можна телефонувати на Маланки Осіел на число (516) 288-2181.

В Пармі збирають фонди на Семінарію у Стемфорді

Владика Роберт Москаль і Йосип Лисогір (посередині) з членами Комітету.

Парма, Огайо. — Тут в канцелярії Єпископа Роберта Москаля відбулася в понеділок, 24-го вересня ц.р., конференція комітету для збірки фондів на Семінарію св. Василія в Стемфорді. Комітет Клівленду та довкілля має допомогти загальній збірці на терені ЗСА, що поставила собі за ціль зібрати 1,5 мільйона долярів.

Збори у Пармі відкрив Владика Москаль молитвою і словом, в якому підкреслив важливість збірки на Семінарію та представив голову крайового комітету Йосипа Лисогора. Цей подав систему збірки, яка сперву була ведена з канцелярії Єпископа Василя Лостена листовним способом, а від початку 1984 року розвинулася акція творення в поодиноких місцевостях спеціяльних комітетів для тієї цілі. Такі комітети створено вже в Йонкерсі, Рочестері, Сиракюзах і Коговзі, як також в Ст. Петерсбурґу на Фльориді. У стадії формування є комітети в Чикаґо, Дітройті, Піттсбурзі і Баффало.

Після інформацій, які подав Й. Лисогір продискутовано спосіб праці комітету на терені Клівленду та обрано його провід, який очолили Маруся Попович і Василь Ліщинецький, секретаркою обрано Марію Панчак, а скарбником Гелен Шіпку. До Управи комітету увійшли ще: Володимир Базарко, Андрій Бойко, Михайло Чековський, Богдан Леміщук, Василь Мураль, Юрій Оришкевич, Тарас Попович і Степан Зінчак. Почесними членами комітету є єпископ Роберт Москаль і о. Михайло Ревтюк. Цей останній закінчив наради комітету молитвою і підкресленням важливости збірки фондів на Семінарію св. Василія.

В Нюарку відбудеться відзначення 40-річчя смерти Слуги Божого Андрея

Нюарк, Н.Дж. — Тут у неділю, 4-го листопада ц.р., відбудеться Святочна академія для відзначення 40-річчя смерти Слуги Богого, Митрополита Андрея Шептицького.

Святкування попередили спеціяльні Богослужби в четвер, п'ятницю 2-го і суботу, 3-го листопада ц.р., о год. 7-ій вечора в церкві св. Івана Хрестителя

У неділю Святочна академія у залі шкільної авдиторії церкви св. Івана Хрестителя розпічнеться о год. 4-ій по полудні словом о. Патрикія Пащака, ЧСВВ. пароха церкви св. Юра в Ню Йорку.

В програмі Академії виступить хор церкви св. Івана Хрестителя під орудою свого почесного диригента-гостя з Відня проф. Андрія Гнатишина, як також бере участь молодь парохіяльної школи.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ СССР Андрей Ґромико зустрівся з амбасадором З'єднаних Стейтів Америки в Москві Артуром Гартманом. Метою розмови обидвох політиків було шукати нових шляхів для відпруження у відносинах між СССР і ЗСА, — заявив кореспондентам речник американської амбасади. Совєтське пресове аґентство ТАСС заявило однак, що зустріч відбулася в Кремлі на прохання А. Гартмана і предметом розмов були також справи міжнародної політики в світі. Ярослав Вернер, речник амбасади ЗСА в Москві відмітив, що розмова між А. Ґромиком і А. Гартманом тривала кілька годин з перервою і була продовженням розмов у Ню Йорку і Вашінгтоні, започаткованих совєтським міністром під час його перебування на сесії Ґенеральної асамблеї ОН.

В ГАВАНІ ЗАКІНЧИЛИСЬ НАРАДИ КОМУНІСТИЧНИХ ДЕРЖАВ

Гавана, Куба. — В середу 31-го жовтня ц. р., тут у столиці комуністичної Куби, закінчились наради представників, переважно прем'єр-міністрів урядів комуністичних держав, які належать до так званої Ради економічної допомоги Комекон, контрольованої, очевидно, Москвою. В нарадах крім членів Ради, брали участь, як спостерігачі представники держав: Нікараґуа, Анголі, Афганістану, Південного Ємену, Ляосу, Мозамбіку, Етіопії і Мехіко. Членство Ради творять: Совєтський Союз, Болгарія, Чехо-Словаччина, Мадярщина, Польща, Східня Німеччина, Румунія, Куба, В'єтнам і Монголія.

Прем'єр-міністер Польської Народної Республіки і перший секретар ПОРП (комуністичної партії) Войцєх Ярузельскі не брав участи в нарадах з огляду на особливу ситуацію в Польщі у зв'язку з вбивством популярного священика-патріота Єжи Попелюшка і можливістю антиурядового виступу польської спільноти. Його в Гавані заступав віцепрем'єр Збіґнєв Месснер, економіст.

Політичні спостерігачі кажуть, що вони цілком не будуть заскочені підтримкою Ради для центрально-американських держав Нікараґуа і Куби, через яких Москва намагається поширити свої впливи в Центральній, а то і у цілій Південній Америці. Зрештою, Фідель Кастро, лідер Куби, є відомим прихильником концепції поширення комуністичних революцій в цьому обширі.

Головною темою розмов було шукання способів затіснення співпраці і взаємної допомоги та виміни товарами між членами Ради і поплентачами Москви. Тягарем для учасників нарад був розвиток подій в міжнародній політиці і напруження, пов'язане з вбивством о. Є. Попелюшка, започаткуванням процесу проти болгарів і турків в Італії, проти чого запротестував болгарський уряд і назвав це „провокацією ЦРУ", вбивство прем'єр-міністра Індії Індіри Ганді, вибори президента в ЗСА то що.

Совєтська газета „Правда", орган ЦК КПСС, помістила у числі з 30-го жовтня довгу промову голови Ради Міністрів СССР Ніколая Тіхонова, який обіцяв сателітам Москви „гори мости": збільшення достави нафти і природного газу, пожвавлення виміни товарами першої потреби, зокрема харчами, допомогу при розбудові електрівень і нуклеарних реакторів для забезпечення країн Комекону енергетикою та багато інших речей. З практики відомо, що СССР не зумів навіть забезпечити Польщу потрібними конечними товарами і Варшава мусіла шукати допомоги на Заході, кажуть спостерегачі й економісти. Тіхонов накреслив також пляни майбутньої співпраці, які ледве чи можна буде зреалізувати, коли взяти до уваги, що СССР сам є змушений купувати збіжжя за кордоном.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ВИДАВ публічне повідомлення, перестерігаючи американських громадян перед подорожуванням до Індії, аж доки політична ситуація не вияснитьcя після трагічної смерти прем'єр-міністра Індіри Ґанді. Речник Державного департаменту Джан Гюз заявив, що в різних провінціях Індії відбуваються протести та вуличні заворушення і тому американські туристи не повинні тепер відвідувати цю країну, а ці американці, що перебувають в Індії, не повинні виходити зі своїх готелів.

КОМЕНТУЮЧИ ПРО ВБИТТЯ польського католицького священика Єжи Попєлюшка, президент Роналд Реґен заявив, що „він був відважним оборонцем свободи і що совість світу не повинна бути спокійною аж доки спричинники цього ганебного злочину не будуть поставлені перед суд справедливости.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ Френклин Дюпре в Ралі, Північна Коралайна, відмовився помилувати Велму Барфільд, яку засуджено на кару смерти через вприскнення отрути за отруєння свого коханка. Вона також призналася до вбиття трьох інших осіб, включно зі своєю матір'ю, але її суджено тільки за вбивство коханка.

РИМО-КАТОЛИЦЬКИЙ АРХИЄПИСКОП Ню Йорку Джан О'Коннор проголосив встановлення спеціяльного фонду для допомоги голодуючому населенню Етіопії. Згідно з повідомленнями тієї африканської країни, тисячі людей, переважно дітей, вмирають денно з голоду. Джеймс Шеффілд, голова американської секції ЮНІСЕФ, передав чека на 250,000 дол. на негайну допомогу для голодуючих в Етіопії.

ІНДІЯ ПЕРЕЖИВАЄ ТРУДНІ ЧАСИ ПІСЛЯ СМЕРТИ І. ҐАНДІ

Ню Делі, Індія. — Біля 150 осіб загинули, а кілька тисяч були поранені в наслідок заворушень в Індії після атентату на Індіру Ґанді, прем'єр-міністра уряду і популярну в цілому світі жінку-політика, яка не зважаючи на свою прихильність до комуно-московської імперії і лівого напрямку у політиці, зуміла визначити для себе місце у політичному світі. Одною з маркантних рис І. Ґанді було те, що вона вміла задержати невтральність, особливо після того коли почали формуватись політичні і мілітарні бльоки Заходу і Сходу та визначила передове місце Індії у бльоці незалежних держав, які відіграють сьогодні чималу ролю у процесі замирення у світі.

Столиця Індії Ню Делі і вісім інших міст перебувають тепер під контролею військ, а новий прем'єр-міністер, син покійної І. Ґанді Раджів наказав військовим гарнізонам за всяку ціну задержати порядок і на місці стріляти усіх заколотників, грабівників і вбивників цивільного населення на підставі недавно проголошеного виїмкового стану у зв'язку із заколотами, які продовжуються з повною силою від минулої середи, 31-го жовтня.

Більшість тих, що досі загинули становлять особи з релігійної секти Сікхів, на яких, за смерть І. Ґанді, мстяться інші індійці з племени Гінду.

Новий прем'єр і лідери 15-ох політичних партій опублікували спільний заклик до населення і виступили на телевізійних й радіових програмах із закликом до населення, щоб воно задержало спокій і мало на увазі, що інтереси Індії стоять на першому місці. Вони закликали також усі політичні партії згуртуватись тимчасово навколо нового уряду, бо в противному випадку урядові може вихопитися ініціятива з рук і тоді владу перебере „вулиця", а це стане початком громадянської війни в тій країні, яка зазнає так багато лиха, спричиненого міжусобицями, релігійною і міжфракційною боротьбою, голодом, посухою й іншими природними нещастями. „Цю ненависть і вбивства треба зупинити за всяку ціну і тому уряд не буде толерувати жадних заколотів, які він вважає шкідливими для інтересів держави", — заявляють урядові речники і опозиційні лідери у спільній заяві.

Сікхи, найбільш опозиційна до уряду релігійна група, становлять в Індії понад 13 мільйонів осіб з усіх біля 700 мільйонів населення величезної під оглядом населення держави. Більшість населення становить однак плем'я Гінду, але 13-мільйонову меншину жадний уряд не може іґнорувати. Деякі політичні аналітики думають, що І. Ґанді загинула власне тому, що загостро виступила проти сікхів, намагаючись силою здушити їх стремління до хоч частинної культурної та іншої автономії та релігійної свободи.

У СВІТІ

У ЗВ'ЯЗКУ ЗІ СМЕРТЮ популярного в Польщі священика-патріота Єжи Попєлюшка, тіло якого нурці виловили у водному резервуарі біля Торуня, вкинене до води, після вбивства, в цілій країні панує загальна ніким не проголошувана офіційна жалоба. Вірні тисячами збираються у своїх церквах чи прямо на площах, моляться за душу покійного, влаштовують тихі протести і тимчасово послушно виконують прохання церковних і профспілкових лідерів і очікують на заповіджену розправу над трьома поліціянтами-старшинами, вбивниками о. Є. Попєлюшка, яких, нібито, уряд Войцєха Ярузельского має намір покарати. У Ватикані, Папа Іван Павло II засудив вбивство священика і заявив, що цей черговий акт терору сколихнув до глибини душі сумлінням світу. Офіційний орган ПОРП, польської комуністичної партії, „Трибуна Люду", помістила коротку інформацію міністерства внутрішніх справ, у якій говориться, що трьох замішаних у вбивство старшин поліції виключено з членства в компартії перед тим заки вони стануть перед судом.

КОМАНДУВАННЯ ПАЛЕСТИНСЬКИХ партизанів пожалувалось в ОН, що ізраїльські війська роблять часті рейди в різні місцевості Ливану і вбивають не тільки членів зорганізованих груп, але також мирних селян й симпатиків ПВО. В останній такій сутичці загинуло шість палестинців. Очевидно, головна квартира ізраїльських військ заперечила необосновану заяву палестинців і заявила, що між ПВО і ізраїльськими військами не ведуться ніякі бої.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Об'єднаних Націй Гавіє Перез де Куеяр заявив кореспондентам, що він скликав окрему конференцію для обговорення справ відтягнення ізраїльських військових частин з південного Ливану. В повідомленні Куеяра не сказано однак ні словом про перебування в Ливані великої, майже 50,000 сирійської армії, ані не говориться, що ця справа також буде предметом нарад конференції. Наради між представниками ливанського і ізраїльського урядів відбуватимуться в місцевості Наґора, у якій міститься головна квартира мирного корпусу військ ОН.

МЕХМЕТ АЛІ АДЖА, турецький терорист, який намагався вбити Папу Івана Павла II 13-го травня 1981 року заявив італійській прокуратурі, що він вистрілив зі своєї пістолі тільки дві кулі, а коли його попхали і рука здригнулася то стріляти продовжував інший турок-терорист. Згідно з описом А. Аджі тим другим турком мав би бути Ораль Келік, якого розшукує італійська поліція. Аджа навіть підкреслив, що заки він почав стріляти, то обмінявся перед тим поглядом з Келіком, даючи йому знати, щоб він був готовий.

ПОЛІТИЧНІ І РЕЛІГІЙНІ лідери в цілому світі засудили зумисне вбивство членами релігійної секти сікхів Індіри Ґанді, прем'єр-міністра уряду і визначного політичного діяча. Голови держав і церковні достойники позитивно висловились про І. Ґанді, яка у політиці стосувала невтральність і змагалась за мир у світі. Тіж лідери засудили гостро терористичну активність різних груп в багатьох країнах світу і назвали терористів загрозою для миру і дружного співіснування між державами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (USPS 30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Убивство дýховника

Дня 19-го жовтня ц.р. зник о. Єжи Попелюшко, 36-літній духовник у Варшаві, який здобув собі велику популярність своїми надзвичайно відважними проповідями, в яких таврував існуючий режим за його ставлення до забороненої урядом централі робітничих спілок „Солідарність". Єжи Попелюшко розпочав свої протирежимові проповіді негайно після введення у Польщі вийняткового стану генералом Ярузельским в грудні 1981 року. Відважний польський духовник не дав себе залякати погрозами репресій і продовжував свій „хрестоносний похід" в обороні забороненої „Солідарности" — аж поки якісь людці не схопили його і він, як сказано, „зник". У польському суспільстві настало велике хвилювання і знову страшенне напружилась атмосфера, яка трохи „відтаяла", коли уряд скасував вийнятковий стан і випустив на волю велику частину політичних в'язнів (не всіх) з лідером „Солідарности" Лехом Валенсою у проводі.

Ситуація, видно, стала така для режиму загрозлива, що ось в минулому тижні один із керівників режиму генерал Чеслав Кіщак у військовій уніформі явився на екрані державної телевізії та заявив, що арештували трьох старшин, одного сотника і двох сержантів, за схоплення о. Є. Попелюшка і що даний сотник признався, що застрелив священика і його тіло вкинув у море. Тим часом, як відомо, 30-го жовтня ц.р., у водному резервуарі, знайшли тіло цього духовника. Цей страшний злочин викликав серед рядів членства „Солідарности", рідні вбитого священика та всього польського народу величезне пригноблення та бажання відплати.

Два тижні тому ще заки були відомі ближчі дані про вбивство о. Є. Попелюшка, в соборі св. Яна у Варшаві, кардинал Юзеф Ґлемп відправив Богослужбу за о. Попелюшка, при чому, він, кардинал і Лех Валенса закликали 50,000 присутніх маніфестантів до спокою, лякаючись, чи вбивство Попелюшка не було свідомою провокацією щоб викликати заворушення, які дали б нагоду для переведення масакри серед „неблагонадійних" громадян.

Схоплення і вбивство о. Єжи Попелюшка — це клясичний приклад на злочини, які можливі в країнах з комуністичними режимами. Це злочин сполучений із примітивізмом думки і глупотою. Що може загрожувати режимові, опертому на могутній системі поліції і війська один молодий духовник?! Але страх перед вільним словом і критикою затьмарює ум диктаторів.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Степан Женецький

МОСКВІ НЕ ВДАЛОСЯ ПОДІЛИТИ ЗАХІД

Усі добре пам'ятають, що перед кількома роками на Заході був модний еврокомунізм, але він, як це виявилося, був політичним протиріччям і скоро загинув. Сьогодні в Европі поширюється нова політична недуга, „европейський песимізм", але в політичних колах Заходу передбачають, що й він скоро скінчиться.

Як загальновідомо, майже з самого початку, як тільки постав Північно-Атлантійський Оборонний Союз (НАТО), зразу найшлися в його рядах, отже серед самих його творців, держави, які були з нього незадоволені. Деякі західньоевропейські його члени говорили, що Західня Европа повинна відділитися від Америки і організувати свою власну, чисто европейську оборону. Дехто з американських представників говорив те саме про чисто американську оборону. Ще й сьогодні находяться політичні одиниці, які під'юджують американців, мовляв, европейські союзники не несуть належного фінансового тягару для спільної оборони. Цікаво, що такі дефетистичні, а на ділі, протиамериканські вісті поширюються саме тоді, коли починають існувати непорозуміння між Сходом і Заходом, тобто між вільним світом і комуністичним бльоком, чи докладніше, комуністичною Москвою. Ріночасно в тому самому часі „хтось" підсуває европейським союзникам думки, що Америка одного дня їх залишить і замкнеться у свій старий ізоляціонізм. Пре тому нашіптується обом партнерам, Америці і поодиноким европейським членам НАТО, щоб вони окремо договорювалися з Совєтським Союзом.

Обговорюючи ці проблеми, західні політичні коментатори пишуть, що було б нерозумно їх легковажити і залишити без уваги. Але рівнож на Заході застановляються, чи направду існує, і в яких розмірах, якась реальна загроза, що про неї так часто поширюються чутки.

Справді, пише американський письменник Джін Ревел, — перед 20-ти роками Франція провадила „незалежну Ґолівську" політику двостороннього порозуміння з СССР, яка була одночасно протиамериканська і протиевропейська. В минулому році був постав „німецький Ґолізм", творці якого думали, що добрі відносини між двома Німеччинами створять базу для нового і незалежного детанту — співпраці між Бонном і Москвою, тобто між Західньою Німеччиною і Совєтським Союзом. Сьогодні Греція і Данія не хочуть вірити, що існує справжня совєтська небезпека. 60 відсотків бельгійців є проти розташування американських оборонних ракет в їхніх країнах. (Але їх вже розташовано). Це, що уряд Голляндії відсунув реченець розташування цих ракет, є безсумнівним успіхом Совєтського Союзу. Відтягнення Еспанії з НАТО, був би також успіхом для Кремля.

Можна подати ще й інші приклади, а ще напевно появляться нові непорозуміння між західніми союзниками. Але все ж таки нещодавня історія виявляє, що за кожним разом, коли котрась із західньоевропейських країн була загрожена комунізмом, чи невтралізмом, цю небезпеку завжди можна буџо перемогти.

Ось, хоч би навести приклад Португалії з-перед 10-ти років. Стояло питання: чи вона перейде з-під диктатури Салязара — під комуністичну диктатуру? Португальська комуністична партія з менше як 10 відсотками голосів, заблькувавшись з „революційним" Рухом військових сил, почала витискати чи пробувати витиснути консервативні організації, як рівнож демократичну лівицю. Виглядало, що Португалія стане першою „Народною Демократичною Республікою" східньоевропейського типу в Західній Европі. Але португальці масово віддали свої голоси на центро-ліві, або центро-праві партії. І так демократія перемогла в Португалії, і сьогодні португальський прем'єр, соціяліст Маріо Соарес є чи не найбільшим противником комунізму серед европейських державних мужів.

Подібна небезпека насувалася в 1981 році, коли президент Франції соціяліст Міттеран був включив комуністичних міністрів до свого уряду. І хоч він мав повне право таке зробити, все ж таки це включення комуністів уважалося впущенням троянського коня в нутро Атлантійського Союзу. Одначе Міттеран скоро виявив себе великим атлантійцем і проевропейцем. За час трьох років перебування французьких комуністів у французькому уряді,

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про дім, за яким пролялися сльози

Здається, у кожній мові не лише українській находимо два різні поняття і два слова на відрізнення хати, як будівлі, від дому, з яким зв'язані почування.

Скільки хат доводиться у житті бачити чи крізь них пройти — але домів, у яких почуваєтеся добре, тепло і затишно, є дуже а дуже мало, бо вони мусять бути рідні, свої, близькі.

Пригадується нам, як одна із наших молодих знайомих, характеризуючи свої холодні родинні відносини, окреслила їх дуже просто: „Мій родинний дім? Це ніякий дім, а хата до якої приходжу їсти і спати..."

Ми українці, яких доля кидала на протязі довгих років з місця на місце, вкладаємо у поняття дому куди більше, як наше оточення, зокрема американське, та, звичайно, поруч рідного дому прив'язуємося ще і до місця в якому зустрічаємося часто із нашими земляками, друзями з однієї організації чи просто таки для товариської розваги.

Тому не диво, що Український Народний Дім в Ню Йорку — це був справжній „Дім" для соток українців з міста та околиці, а за своїх понад тридцять років існування став другим рідним домом для двох поколінь.

Скільки ніг пройшло темними стрімкими сходами того дому, скільки молоді тупотіло ними, збігаючи вниз із лекцій Студії Мистецького слова чи музики, скільки романтичних зустрічів і поцілунків бачили вони на протязі тих років. А „славна" велика заля — чи може хтось сьогодні зрахувати усі забави, балі, бенкети, весілля, що в ній відбулися?

Хто із „середущого" чи старшого покоління нюйоркських українців не пригадує принаймні декілька таких імпрез, що досі залишилися чомусь у пам'яті? Хто, примкнувши сьогодні очі, не бачить ще раз цієї притемненої залі, знайомих колись облич, з яких багато вже затерті пилом забуття, і не чує звуків сантиментальної мелодії, яку вигравала оркестра „Амор"?

А пригадуєте це останнє вночі „Прощаюсь ангеле з тобою", що його співав м'яко Ігор Раковський при супроводі неоціненого Влодзя Гентіша?

Але і молодше покоління тісно пов'язане із тим своїм другим, після родинного домом. Та ж в ньому відбувалися усі пластові апелі, там діставали хустинки новачки, що сьогодні вже самі є матерями, там деклямували палкі вірші на академіях малі хлопчики, що сьогодні — це вже провідники громадського життя. І там вивчалось десятки молоді мистецького слова, що відтак дзвеніло із залі на театральних виставках, у постановці незаступимої Лідії Крушельницької.

Тож не диво, що коли у вівторок 23-го жовтня Народний Дім палав нищівним вогнем — у не одного при тому заблисли сльози в очах.

Українці стояли групками недалеко горіючого дому, гляділи безсильно на вогонь і, немов при вмираючій людині, пошепки ділилися почуваннями, думками: — Бачиш — говорила одна із відомих мешканок українського „давнтавну" до свого мужа — горить наша молодість...

— Усі наші строї, усі декорації, здобуток десятків років — зі сльозами в очах говорила представникові телевізійної станції Лідія Крушельницька. А там у тіні Другої авеню стояли її вірні учениці Віра, Оксана, Софійка і навіть не старалися скривати сліз, що лилися по їхніх молодих обличчях.

Так, знищення того справді нашого дому стиснуло багато українських сердець. Понад тридцять років він вірно служив усім нам в радості та смутку, на свято і на будень, гостинно приймав до себе наші організації, нашу молодь, нашу громаду. За один трагічний вечір його не стало.

Але ми, що вже не один раз в житті прощалися з родинним домом — завжди находили силу і завзяття творити новий, ми тверді — і тому і тим разом ми певні, що після смутку, прийде сила і завзяття для побудови, нового, але знову нашого „другого" родинного дому.

О—КА

Роман С. Голіят

ПЛЕМІННИК ПРО МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

У тижневику „Так і Ні" в Катовицях, 7-го і 14-го жовтня 1983 року Едвард Прус у своїх двочастинних статтях п.з. „Драмати Поґраніча" неправильно, а деколи образливо насвітлив постать св.п. Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького.

Ян Казімєж Шептицький, племінник Митрополита Андрея, у своїй статті п.з. „Про Митрополита Шептицького", яка була поміщена в католицькому тижневику „Тиґоднік Повшехни", Краків, 22-го січня 1984 року ч. 4, дав відповідь Прусові, на його неточності й неправдиві рядки про свого стрийка — Андрея Шептицького.

Там читаємо, що Ян К. Шептицький — це єдиний живий племінник Митрополита, тобто син його брата Олександра. Він пише: я знав Митрополита Андрея від своїх наймолодших років, відвідував його в палаті при катедрі св. Юра, як також у його резиденції в Підлютому; я асистував при його відвідинах в домі моїх батьків і в наших рідних у Прилбичах, де він народився; я був співучасником розмов під час різних родинних і неродинних урочистостей; я бачив його здоровим і дуже хворим, а це тоді, коли він сидів спаралізований у фотелі. З листів його матері, Софії з Фредрів-Шептицької, а також з оповідань мого батька, знаю докладну історію і мотиви його покликання і зв'язане з цим рішення про зміну обряду; я знав і пам'ятаю досьогодні відносини в нашій родині, як також, відношення Митрополита до кожного члена родини. Думаю, що ті обставини уповноважнюють мене, як також зобов'язують, забрати голос в справі статті Пруса.

У дальшому Ян К. Шептицький підкреслює, що він не є істориком і не має доступу до ватиканського архіву, який досьогодні не використаний, а який міг би бути підставою до спокійної, об'єктивної й справедливої оцінки і аналізи. Він стверджує, що обмежується до тих справ, з якими він обізнаний докладно. Ян Шептицький заперечує твердження Пруса, мовляв Митрополит Андрей писав усі свої філософічно-суспільні праці, послання і пастирські листи французькою мовою, бо, не вмів поправно говорити й писати по-українському. Як можна серйозно брати до уваги цю інформацію — запитує Шептицький Пруса? Чи є можливим, щоб чоловік (як сам Прус пише) „непересічної інтеліґенції і величезного ума", який жив понад п'ядесят років в українському середовищу, не навчився цієї мови, хоча відомо, що водночас він поправно володів кількома живими мовами, не говорячи вже про — мертві, як латину, греку, гебрейську й старослов'янську. Як заходила потреба, то на родинних зустрічах говорилося по-французькому.

У так званому міжвоєнному періоді було п'ять братів Шептицьких (два найстарші померли багато скоріше). І так, по-старшині: Роман (в Чині ОО. Василіян і на митрополичому престолі — Андрей, яке то ім'я є монашим ім'ям); Олександер (мій батько); Станислав (генерал польського війська); Казимир (в Чині ОО. Студитів — о. Климентій); Лев (мешканець у родинних Прилбичах).

Митрополит Андрей, як знаємо, не був єдиним і першим Шептицьким, який займав церковні гідності в Греко-Католицькій Церкві, бож Ваарлаам Шептицький, був львівським єпископом цього обряду в роках 1709-1715, Лев Шептицький, львівський єпископ, став також архиєпископом і Митрополитом київським у 1762-1779 роках, прадід Митрополита Андрея, Василь, також був греко-католицького обряду.

Автор цієї цікавої статті переконує Пруса, що немає нічого дивного в тому, коли Роман, Митрополит Андрей — після 150 років вернувся до обряду (релігії) своїх прадідів, тоді, як його батьки, Іван і Софія з Фредрів Шептицькі залишилися римо-католиками, як і його брати, за вийнятком Казимира, який вступив до Чину ОО. Студитів і змінив свій обряд.

Щоб задовольнити рішучу постанову свого батька, Роман, зачав військову службу від жовтня 1883 року в полку австрійської кавалерії в Кракові, як так званий однорічник. Уже на початку січня 1884 року (не цілих чотири місяці від початку тієї однорічної непрофесійної служби), він захворів на шкарлятину, в висліді чого наступили дуже поважні комплікації гострого запалення суглобів і наслідки того захворіння залишилися на ціле життя. На тій чотиримісячній військовій службі закінчилася його „військова кар'єра". Роман був у Римі в 1886 році, а в роках 1884-1886 студіював право, спочатку у Вроцлаві, а відтак у Ягайлонському університеті в Кракові. Він, вже в гімназійних роках носився з наміром (а може навіть скоріше) вступити до духовного стану. (Неправдою є, що відвідини Риму були поштовхом до духовного стану). На це вказують листи його мами, списані в 1888 році, коли то Роман, вступив до новіціяту ОО. Василіян у Добромилі.

Брат Митрополита Лев зі своєю дружиною Ядвигою згинув в Прилбичах 27-го вересня 1939 року.

Батько Яна Шептицького, Олександер, згинув з рук Ґестапо, 19-го червня 1940 року в Замостю, в так званій Ротунді. Син Лева Шептицького — Андрій, від 1939 року був алюмном римо-католицької духовної семінарії у Львові. В вересні 1939 року, за згодою настоятеля семінарії, він добровільно зголосився до польського війська й згинув з багатьма іншими в Катиню, а старший син Ян, був до 1939 року війтом у Бібрці, осінню 1939 року большевики його вивезли, а в роках 1942-1945 він, як офіцер польського війська, воював у польських частинах в Африці і в Італії — під Монте Касином. Він помер у південній Африці в 1980 році.

Свої завваги до статті Пруса Ян Шептицький закінчує словами: „Не трачу надії, що може дочекаюся хвилини, коли появляться поважні опрацювання, які в об'єктивний спосіб і оперті на документах насвітлять життя і діяльність Митрополита Андрея Шептицького".

„Пропам'ятна Книга"

(Додаткова частина)

Заходами колишніх учениць гімназії Сестер Василіянок у Львові та їхнім фондом Наукове Товариство Шевченка в Ню Йорку видано цього року додаткову частину „Пропам'ятної Книги", що її дбайливо приготовила редакційна колеґія в складі: д-р Василь Лев головний редактор, і Степанія Бернадин, Ольга Дзядів, Лідія Дяченко, Анна Кобринська та Дора Рак–члени.

Додаткова частина має 111 сторінок друку і 29 індивідуальних та збірних знімок з Другого З'їзду колишніх професорів і учениць гімназії Сестер Василіянок, що відбувся на Союзівці 1980 року.

Ця книга як і попередня, своїм зовнішнім виглядом у твердій оправі з витисканими золотими написами та своїм змістом з численними знаменитими статтями, має репрезентативний характер. Авторами статтей є відомі громадянки — колишні учениці згаданої гімназії: Степанія Бернадин, — голова Ділового комітету З'їзду, Дарія Гординська Каранович, Оксана Керч, Ірина Пеленська, Софія Лев, Наталія Башук, Любов Коленська, Леся Храплива-Щур, Марія Голод, Зиновія Мосійчук, та Василь Лев, Лука Луців і Антін Драґан.

На окрему увагу заслуговують: „Привіт з України", „Привіт Катрусі Зарицької зі Львова" і „Лист Олени Степанів".

Книга кінчається коротким англомовним резюме, показником назв осіб, місцевостей, установ та оглядом змісту в українській і англійській мовах. Слід підкреслити, що редакційна колеґія під кожним оглядом вдоволяючо вив'язалася з нелегкого завдання. Зуміла сухі звіти зо З'їзду зодягнути в привабливу літературну форму і заставити книголюба читати цю книжку одним духом.

„Пропам'ятна Книга" писана легко, живо і цікаво, зразковою українською мовою. Мистецьке оформлення обидвох частин виконав Богдан Титла. „Василіянки" заслуговують на признання і вдячність українського громадянства, що збагатили нашу мемуаристику ще одним дуже цінним літературним твором. Це чепурне видання повинно стати справжньою прикрасою кожного українського дому! Допильнуймо, щоб воно не покривалося порохом на полицях видавництва, а наснажувало читачів ідеалізмом цих колишніх учениць, які очаровані сяйвом тризуба та хреста сміливо йшли на прю з ворогами за незалежність Батьківщини, не хиляли прапорів прапорів у холодних тайгах Сибіру, у нелюдських казематах та на перехресних шляхах чужини.

Цю книжку можна замовити, написавши на адресу: Stephanie Bernadyn, 104 E. Aster Road, Wildwood Crest, N. J. 08260

Олександер Татомир

Теодор Терен-Юськів

РЕФЛЕКСІЇ ПРО КОНЦЕРТ У ВАШІНҐТОНІ

II.

Сам концерт, маючи прекрасну раму — репрезентативну нову залю столиці, Кеннеді Центр (збудований пізніше від Лінкольн Центру) американську повну симфонічну оркестру, збільшений хор „Думку", і передусім святково та патріотично настроєних слухачів, мусів учинити, — беручи загально, — позитивне враження. Імпреза, в цілому, подобалася широкій публіці, яка у великій більшості не примічує недомагань програми. А саме в цій програмі, на мою думку, знайшлись прогріхи, що їх не можна ніяк ні оминути, ні переочити, особливо з огляду на подібні, цілеспрямовані концерти в майбутньому.

Добре підібрані „Заповіт" Вербицького, „Кантата Шевченкові" Стеценка, а пізніше „Туман хвилями лягає" Лисенка, були виведені скріпленою „Думкою" у супроводі симфонічної оркестри із Фейрфаксу під керівництвом Вілляма Гадсона, зовсім гарно, навіть, як оркестра заглушувала інколи хор. Усе ж таки оте голосове скріплення „Думки" було чутне в кожному акорді. Самозрозуміло, що підготовив хор, хоч і не диригував ним тут, Семен Комірний. Оркестрацію усіх композицій, що повинна була мати більше зрізничкованости інструментального кольориту, опрацював молодий музика Михайло Лев. Бассоліст Ігор Зам'ятий у „Заповіті" прозвучав симпатично.

„Соловейко" Кропивницького у виступі меццо-сопрано Ренати Бабак не належить до нашої репрезентативної музики і на такому концерті його можна б було співати, як наддаток. Попередньо вже я сказав, що „Тополю" П. Майбороди належало не брати в програму цього якраз концерту; тут можу лише ствердити, що пісня у цілому не зробила корисного враження ні композиційно, ні виконально. І це потвердили навіть кволі оплески слухачів. Адже в іншій пісні солістка могла мати куди кращий відгук.

Не диво, що найбільший успіх у публіки викликали хорові виїмки з опери „Богдан Хмелиницький" Данькевича у виконанні „Думки" і соліста, бас-баритона Андрія Добрянського, що співав бездоганно. Виїмки оті складались із відомих героїчних народних пісень, таких як: „Гей, нум, хлопці, до зброї", „Гей, не дивуйтесь" чи „Розлилися круті беріженьки" тощо. Найвиразніше треба зазначити, що це блискучі, бадьорі рідні пісні у супроводі оркестри полонили слухачів. Проте зі свідомости не могли зникнути думки, що ці пісні взято з опери про ненависне „возз'єднання", то і прикро було слухати цих гарних пісень, бож ідея самостійности України цінніша понад усе; це ж бо підкреслювала цілим своїм настроєм урочистість.

У другій частині програми, по хорі з „Утопленої", зустрілись ми всупереч концертовому гаслу, з поклоном — італійській музиці у формі сопранової арії з опери „Набукко" та дуету сопрана і баритона з „Аїди" Верді, у виконанні Бабак і Добрянського. Тут спів солістки був навіть сприйнятливий. Дует випав ще краще. Американський критик з „Вашінґтон Пост" МекЛеллен назвав цей дует вершком концерту. Однак на імпрезі, що мала бути „поклоном українській музичній культурі", повинен був дзвеніти вершинний спів української музики.

Коли ми при тому ж американському критикові, то треба, з великим признанням висловитися про його знамениту оцінку у „Вашінґтон Пост" з 17-го вересня, коли йдеться про політично-демонстраційну сторінку цього нашого протиросійського здвигу. Про мистецький рівень і досягнення концерту пише він натомість побіжно, скупо і зовсім коротко. Щоправда, наприклад хор „Думку" позначує він як „відмінний" (excellent); про Бабак рішає, що вона сопрано, отже не меццо-сопрано, і що в неї „вражаючий" (amazing) голос. А таке визначення дуже широке.

Менше приємним мені є те, що після прослухання концерту МекЛеллен, мабуть, уважає, буцімто в нас, українців, існувала тільки хорова, сольоспівна і, може, оперова музика, бож у програмі для повної музичної репрезентації не було симфонічної, камерної чи інструментальної музики, як фортепіяна, скрипки, віольончелі тощо. А тим часом усі роди музики у нас, без сумніву, існують. У програму можна було взяти ось хоч би Людкевичеві „Каменярі", прекрасну „Підкарпатську симфонію" чи Ревуцького „Другу симфонію" та інші.

Щодо американської другої оцінки програми у статті д-ра Р. Ґюнтера у „Свободі", то вона не аналітична, а цілком комплементарна. На кожний випадок, слід було б, щоб автор був помістив її і в якійнебудь поважнішій американській газеті, ось хоч би в тій же „Вашінґтон Пост", коли він там є теж музичним критиком.

На закінчення програми публіка прослухала хорову річ Григорія Давидовського „Україну", що її текст, як і всіх інших наших композицій, був Шевченків. А вже поза програмою був ще Григорія Китастого вогнистий „Марш Україна" (слова Івана Багряного) з додатком бандур до оркестри. Я пробував уже давніше звернути увагу „Думці", що не варт співання цієї маловартісної композиції Давидовського. Очевидно, без успіху. Про Давидовського неґативно висловлювались і інші музики — наприклад, два наші композитори, Антін Рудницький і Станислав Людкевич. Тож не слід було виконувати твір такого слабого композитора і ще як кінцеву точку концерту, що мав довести високий рівень української музики? Чому б то не взяти було хоч би Лисенкову — Шевченкову перлину „Радуйсь, ниво неполитая" („Ісаія. Глава 35".).

Сподіваймось, що на наступний раз помітний політичний успіх мусить бути пов'язаний із мистецьким досягненням. В майбутньому мусить прозвучати і промовити до світу і своїх людей тільки справді належно підібрана програма концерту з патріотично-репрезентативною та глибоко-мистецькою українською музикою. А така в нас, слава Богу, є!

Кінець

УВАГА! УВАГА!

ВАШІНҐТОН, Д. К. І ОКОЛИЦЯ
Старанням **ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ**
під патронатом парафій ПУКЦеркви
відбудеться

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

присвячений 40-ій річниці відходу у Вічність
Слуги Божого Митрополита
АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО, ЧСВВ
в НЕДІЛЮ, 11-го ЛИСТОПАДА 1984 р.
о год. 2-ій по полудні в приміщенні

Укр. Кат. Крайового Собору Пресв. Родини при 4250 Гервуд Рд., півн. схід, Вашінґтон, Д. К.

Перед концертом буде відслужена СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА на інтенцію Слуги Божого Митрополита АНДРЕЯ

В ПРОГРАМІ КОНЦЕРТУ:

- Святочна промова — д-р ГРИГОРІЙ ЛУЖНИЦЬКИЙ українською мовою
- Отець шамб. ректор ЛЕВ МОСКО — англ. мовою
- Виступ оперної артистки ГАЛИНИ АНДРЕАДІС, при фортепіяні МАРІЯННА КОВЧ
- Бандуристи Мериленського Університету під кер. ІРЕНИ АНДРЕАДІС
- Хор парафії Пресв. Родини, дир. МИКОЛА КОРМЕЛЮК
- Рецитації — МИКОЛА СТАВНИЧИЙ та шкільні діти Школи Українознавства ім. Т. Шевченка й ін.

Вступ — 5.00 дол. дорослі, а емерити і студенти 3.00 дол.
Дохід призначений на беатифікаційний фонд.

Запрошується все Українське Громадянство Вашінґтону й околиці до чисенної участі в Богослуженнях й концерті, щоб гідно вшанувати пам'ять Князя УКЦеркви і Великого опікуна Українського Народу.

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Торонто, Онтаріо, Канада

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

відбудуться

в середу, 14-го листопада 1984 р., о год. 7-ій веч.
в залі української католицької церкви
св. Евхаристії

при 515 Broadview Avenue, East Toronto, Ont., Canada

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці.
3. Обговорення осінньої організаційної кампанії.
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року.
5. Обговорення загальних союзових справ
6. Внески, запити і закриття зборів.

У нарадах візьмуть участь:

сен. ПАВЛО ЮЗИК, головний директор для Канади
УЛЯНА ДЯЧУК, головний касир УНСоюзу
ВАСИЛЬ ДІДЮК, головний радний УНСоюзу

До участи в нарадах зобов'язані члени Управи Окружного Комітету, секретарі та члени Управи приналежних Відділів і конвенційні делеґати.

ЗА УПРАВУ

Василь Дідюк, *почесний голова* — **Василь Шаран,** *голова*
Іван Шпапак, *секретар* — **Яків Бурій,** *касир*

В ІІ-ту річницю смерти проф. Юрія Пундика

Юрій Пундик уже від дитячих літ цікавився книжкою, цікавився наукою. Закінчивши початкову школу у своєму рідному селі Печірному, став він перед проблемою, як здобути середню освіту? Поперше, було багато більше кандидатів на студії, ніж місць у гімназії, а подруге, оплата за навчання була дуже висока. Батьки дали Юркові свою любов та вщепили християнську мораль, але матеріяльно не мали можливости допомогти. Господь обдарував його великими здібностями та надзвичайною людяністю.

Незламне бажання Юрка до навчання допомогло йому, бо заряд української Духовної Семінарії в Кременці, побачивши запал і бажання молодого юнака, виявив до нього зрозуміння і відкрив йому двері у світ. Юрко став студентом і з відданістю та завзяттям поринув в науку. Його непересічні здібності стали йому в пригоді, бо він давав приватні лекції і в такий спосіб заробляв гроші на необхідні речі.

Не один раз і не двічі мешканці між Печірним і Кременцем зустрічала молодого студента, що босоніж із перекиненою через плече полотняною торбою, наповненою буханцями хліба і сала, весело з піднесеною головою повертався до Духовної Семінарії до Кременця.

Проф. Ю. Пундик

Він був свідомий того, що тільки праця і знання дадуть запоруку кращого майбутнього.

Несправедливість і кривди окупаційної польської влади до українського населення Волині не пройшли повз нього непомітно, вони збудили гнів у його душі і заставили шукати форми оборони свого народу.

Ще будучи студентом-семінаристом Юрій всеціло поринув в український націоналістичний рух і став членом Організації Українських Націоналістів. Своєю працею в українсько-національному житті він звернув на себе увагу польської окупаційної влади. Вона перекреслила йому шлях до ви

(Закінчення на стор. 4)

Москві...

(Закінчення зі стор. 2)

де вони займали маловідповідальні місця, — це було все, що комуністи досягли у Франції. Це нікому, ні Франції, ні НАТО-ві не пошкодило. Одначе під час „мирових" демонстрацій проти розташування американських ракет в Европі, виявився у Франції один незаперечний факт: лінія поділу відносно закордонної політики, оборони, і міжатлантійської (значить між Америкою і Европою) солідарности, не проходила між урядовою лівицею і консервативною опозицією — але між комуністами і всіма іншими політичними партіями, включно з соціялістами.

Ще більше цікавою є нещодавна подія з Італійською комуністичною партією. На відміну від інших комуністичних партій у Західній Европі, італійські комуністи не тратять своїх голосів у виборах. Під час виборів до Европейського парляменту в червні ц.р., італійські комуністи перший раз одержали більше голосів, як партія Християнських демократів. Одначе, не зважаючи на це, вплив італійських комуністів ніколи не був такий малий на політичне і культурне життя Італії, як тепер. Прем'єр італійського уряду соціяліст Беттіно Краксі і його соціялістична партія не тільки, що є протисовєтськими і прозахідніми, але вони рівнож підтримують економію вільного ринку.

Коли перед двома роками по цілій Европі проходив великий пацифістичний рух, то здавалося, що він підмінує моральний дух Заходу, одначе так не сталося.

Не зважаючи також на залицяння до соціялізму грецького прем'єра Папандреуса, Греція залишається в союзі НАТО. Навіть Ісляндія, маленька, але географічно важливий член Атлантійського оборонного союзу, занехала свій протиамериканізм і вибрала консервативний, прозахідний уряд.

Ще цікавіші і дуже важливі зміни зайшли у Финляндії. Під час 1960-их років, слово „фінляндизація" означало спеціяльну, напівсовєтизовану країну, що могла мати деяку незалежність у внутрішніх справах, але не могла провадити вповні незалежну закордонну і економічну політику. Таку насправді обмежену незалежність мала Фінляндія протягом трьох десятиліть.

Сьогодні є познаки, що ситуація у Фінляндії змінилася на краще. Поперше, новий президент Фінляндії, Мауно Коівісто, не продовжує послушної політики супроти Совєтського Союзу, як це робив його попередник Урго Кекконен; подруге, комуністична партія Фінляндії вийшла з уряду перед двома роками; потретє, Фінляндська комуністична партія розкололася на дві частини, і промосковську меншість виключено з нового проводу, обраного в травні ц.р. Тепер Фінляндія збільшила торгівлю із Заходом на 32 відсотки і зменшила натомість із Совєтським Союзом на 20 відсотків. Віддалена географічно і політично від розсварених західніх союзників Фінляндія, часами, виявляється менше „фінляндизована", аніж деякі члени НАТО.

Трапляється й така дивовижа, що деколи навіть Москва допомагає Заходові. Наприклад: через заборону західньонімецькому комуністичному ватажкові Гонекерові відвідати Західню Німеччину Кремль довів більш переконливо, ніж би це міг зробити найкращий західній політик, що совєтські сателіти не можуть провадити незалежну закордонну політику. Минулорічна популярна теорія Західньої Німеччини про „Детант центральноевропейського бльоку" виявилася безнадійною утопією. Може Гонекер одного дня відвідає Західню Німеччину, але треба сумніватися, чи ці відвідини наново спричиняться до витворення таких самих політичних ілюзій.

І хоч майбутність двох Німеччин — це дуже важлива справа, але це неправдоподібно, що Москва, чи німецький „Голізм" її розв'яже. Є більша правдоподібність, що розв'язка питання об'єднання Німеччини буде частиною глобального порозуміння між Сходом і Заходом, яке можливе тільки тоді, як Захід буде об'єднаний і сильний.

В основному, пише згадуваний вище Ревел, — єдність Заходу находиться в досить доброму стані, найкращим доказом чого є те, що останні намагання Москви поділити Захід не вдалися і, треба надіятися, ніколи не вдасться.

16-ий Курінь УПС „БУРЛАКИ"

організує

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ТАБІР ДЛЯ ЮНАКІВ І ЮНАЧОК

на лещетарських теренах
West Mountain, Glen Falls, N.Y.

в часі
від СЕРЕДИ, 26-го до ПОНЕДІЛКА, 31-го ГРУДНЯ 1984 року
Приїзд учасників у вівторок, 25-го грудня.

- Всі учасники мусять виповнити карту зголошення, долучити дозвіл батьків та лікарську посвідку. Карту зголошення має підписати зв'язковий (-а), або кошовий (-а).
- Оплата 247.00 дол. і 8.00 вписове. Оплата покриває: приміщення, прохарчування (сніданок і вечеря), транспорт до лещетарських теренів, витяги, інструкції лещетарства. Оплата не покриває доїзду до табору. Вписове (незворотне) покриває таборову відзначку і адміністраційні видатки.
- Комендант табору пл. сен. ЮРІЙ ПОПЕЛЬ, Бурл.
- Бунчужний табору ст. пл. ПЕТРО КОВЧ, Брл.
- Карти зголошення можна одержати в Пластових Станицях.
- Число таборовиків є обмежене. Зголошення будуть прийматися в такій черговості, як будуть приходити.
- Карти зголошення з повною оплатою треба вислати до дня 3-го грудня 1984 року на адресу

Mr. W. Hnatkowsky
32-09 Bell Blvd. • Bayside, N. Y. 11361
Чеки виповняти на: „WATAHA BURLAKIW"

ПОДЯКА

В день 6-го листопада 1983 року
в наслідок недуги серця
заосмотрений Св. Тайнами Єлеопомазання,
відійшов у Вічність наш
Найдорожчий і ніколи незабутній
МУЖ, БАТЬКО, СИН І ЗЯТЬ

бл.п. АЛЕКСАНДЕР—АЛЬКО МАЄВСЬКИЙ

В цих найтяжчих хвилинах нашого життя ми зазнали багато співчуття, помочі та розради від родини, приятелів та знайомих. Ця жертвенна поміч та дружні розради злагіднювали наш біль та наші нестерпні пережиття гіркої дійсности.

В першу чергу дякуємо отцеві крилошанинові Ярославові Шустові за духовну опіку над хворим, за уділення Св. Тайни Єлеопомазання як рівнож за участь у похоронних відправах та прощальні слова над домовиною Покійного. На тому місці дякуємо нашій Дорогій Пані Лесі Шуст за її велику та жертвенну поміч як також її присутність у наших тяжких хвилинах. Отцеві Севастіянові Шевчукові за участь у похоронних відправах як також за чудові прощальні слова під час Служби Божої. Отцеві Левові Ґолденові подяка за молитви та щирі розради. Отцеві Едвардові Малоні за участь у похоронних відправах та за постійну опіку над моїм сином Александром. Сестрі Гавриїлі Корбелі наша найщиріша подяка за її кожно-хвилинну поміч та присутність в цих гірких днях нашого життя. Ця поміч стала нашою щирою дружбою, яка надалі триває і улегшує наше пережиття.

Пані Евстахії Гойдиш, голові КПС, наше щире спасибі за її піклування нами присутність у похоронних відправах як також за чудові, зворушливі та теплі прощальні слова.

Хочемо рівнож подякувати д-р Р. Шикові, д-р С. Ґроссманові та д-р М. Соідові за їхню солідну та жертвенну опіку над хворим. Д-р Романові Хруцькому дякуємо за батьківську опіку над Альком та піклування мною і моїми дітьми. Дякуємо Пані Ромі Васильців за її готовість до помочі, за її старання та опіку над Покійним моїм мужем під час Його побуту у шпиталі.

Сердечна подяка моїм дорогим батькам Стефанії та Левові Пушкарам, які прийшли з безмежною поміччю, та ніколи не залишали нас самих. Моїй Тещі, мамі Покійного велике спасибі за її добре серце та вирозуміння. Сестрі Дарії та шваґрові Ігореві Шустам не маю слів подяки за їхню моральну піддержку, поміч, опіку та безмежну любов, яку ми самі в цей тяжкий час відчували. Братові Олегові і братовій Еві Пушкарам щире спасибі за піклування нами та що були з нами під час смерти нашого Найдорожчого Мужа і Батька.

Маестрові Андрієві Добрянському щиро дякуємо за участь та за відспівання Апостола під час Служби Божої.

Нашим дорогим приятелям Світляні і Влодкові Недільським спасибі за їхню постійну присутність та моральну піддержку під час хвороби Алька та й за вірну дружбу, яка і надальше триває та приносить нам розраду. Любі, Валентинові і Белі Рибак за їх постійний побут у нашому домі та за їхню велику поміч — сердечне спасибі. Лярисі і Любкові Зеликам щира подяка за їхню піддержку та розради, як також Любкові наша подяка за переведення збірки жертводавців. Дякуємо усім приятелям за приготування тризни.

Дякуємо Родині, Приятелям, які приїхали з Канади чи інших далеких місцевостей, щоб віддати останню пошану Покійному. Ми рівнож дякуємо друзям Зорянни та Александра з Пласту та Школи Українознавства, що прийшли їх розрадити у тих тяжких хвилинах їхнього життя.

Дякуємо усім, що надіслали листи, телеграми чи телефонічно висловили свої співчуття.

Рівнож дякуємо усім за пожертви на добродійні цілі та Поминальні Служби Божі в пам'ять Покійного.

Врешті дякуємо всій Родині та Друзям, що загостили до нашої хати на тризну.

Нехай ласкавий Господь винагородить Вас сторицею.

В глибокому горю:
дружина — ХРИСТИНА
діти — ЗОРЯННА І АЛЕКСАНДЕР

В ПАМ'ЯТЬ

бл.п. АЛЕКСАНДРА—АЛЬКА МАЄВСЬКОГО

зібрано на:

Патріярший фонд	$ 550.00
Поминальні Служби Божі	$ 460.00
Український Музей	$ 10.00

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього
МУЖА та БАТЬКА

бл.п. АЛЕКСАНДРА—АЛЬКА МАЄВСЬКОГО

у вівторок 6-го листопада 1984 о год. 9-ій рано
будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДОЮ

в Церкві Архистратига Михаїла у Філядельфії, Па.
в Церкві Покрови Пречистої Діви, Бриджпорт, Конн.
в Соборі СВ. Софії в Римі.
в Храмі Успення Пресвятої Богородиці в Люрді.
та в неділю 11-го листопада 1984 о год. 12 в церкві Св. Юра в Ню Йорку.

Просимо Родину, Приятелів та Знайомих в цей день згадати Покійного у своїх молитвах.

дружина —
ХРИСТИНА
діти —
ЗОРЯННА І АЛЕКСАНДЕР

КАНДИДАТКИ НА КРАЛЮ І КНЯЗІВЕН УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

В суботу, 3-го листопада 1984 року, у Філядельфії відбудеться традиційний Баль української преси в ЗСА, що його спільно влаштовують Фінансова Комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) та Спілка Українських Журналістів Америки (СУЖА).

Одним із завдань цього балю є пов'язати українську молодь з українською пресою. Вони знають українську мову, читають українські книжки та працюють у молодечих і студентських організаціях. Все це разом творить духовну красу кожної кандидатки на кралю і князівен української преси.

НАДІЯ АДРІЯНА БЛЮЙ

19 років, студентка біології на стейтовому університеті Вейн в Дітройті, абітурієнтка Школи Українознавства, членка Пласту, членка та інспектор Школи Кобзарського Мистецтва в Дітройті, членка Товариства Українських Бандуристів Америки і Канади, де займається збиранням записів старинних кобзарських народних пісень для архіву, членка ТУСМ і Української Студентської Організації при університеті. Грає на бандурі і на фортепіяні. Цікавиться мистецтвом, керамікою, писанням писанок і українськими танцями. Любить подорожувати. учасниця поїздки „Стежками Батьків по Европі". Закінчила курс слов'янської культури і цивілізації при УВУ в Мюнхені. Як бандуристка брала участь у виступах в Дахаві з нагоди посвячення плити в пам'ять українських політичних в'язнів. Репрезентує журнал „Бандура".

ЛЕСЯ МОРАВСЬКА

18 років, студентка психології при Радґерс коледжі, Ню Бранзвику, членка Пласту, старша пластунка і кандидатка до куреня „Спартанки", член Українського Студентського Клюбу при університеті і членка відбиванкової дружини українського студентського клюбу. Грає на фортепіяні, любить танці, відбиванку і лещатарство. Репрезентує журнал „Екран".

АДРІЯНА ЗАГАЙКЕВИЧ

17 років, студентка фармації при Ратґерс університеті в Ню Бранзвику. Членка Пласту, впорядниця і сестричка, членка Українського Клюбу при університеті. Студентка Українського Музичного Інституту кляси фортепіяна. Цікавиться фотографією і вишиванням. Репрезентує газету „Нова Зоря".

КСЕНЯ АДРІЯННА ПАНЧАК

18 років, студентка загальних наук в Ратґерс коледжі в Ню Бранзвику. Членка Пласту, сестричка, подруга і впорядниця на пластових таборах, колишня членка дівочого хору „Русалка", член танцювального ансамблю „Черемош" та членка Українського Студентського Клюбу при Ратґерському університеті, членка ст. пл. куреня „Лісові Мавки" та абітурієнтка „Рідної Школи". Студіює клясичну гітару, грає на цимбалах, цікавиться гуцульським мистецтвом. Любить подорожувати. Репрезентує журнал Союзу Українок „Наше Життя".

НАТАЛКА АЛЕКСАНДРА ЛА ДЖОЯ

17 років, студентка останнього року середньої школи св. Марії Ґоретті у Філядельфії. Членка Пласту, абітурієнтка „Рідної Школи", грає на гітарі та на фортепіяні, цікавиться мистецтвом. Працює як член редколеґії „Шкільної Книжки" в школі. Член шкільної дружини тенісу та любить лещатарство. Заступає католицький тижневик „Шлях".

КСЕНЯ КОЗАК

18 років, студентка інженерії при університеті Мишиґен в Ен Арборі. Членка Пласту, виховниця на пластових таборах. Членка Українського Студентського Клюбу при університеті та Товариства Жінок-Інженерів. Грає на фортепіяні, любить подорожувати та їзду на лещатах. Репрезентує журнал „Лис Микита".

НАДЯ РАТИЧ

17 років, студентка інженерії при нюджерзькому Технологічному інституті в Нюарку. Членка Пласту, сестричка, членка Студентського Клюбу та групи українських танцюристів в Перт Амбой. Грає на фортепіяні та на бандурі. Пише та демонструє мистецтво писанки. Грає відбиванку в шкільній дружині. Репрезентує журнал „Українка в Світі".

РОМА КЕКІШ

18 років, студентка передмедичних студій при Мерімавнт Манґеттен коледжі в Ню Йорку. Членка Пласту, грає на фортепіяні, любить вишивати. Цікавиться англійською літературою, особливо Шекспіром. Репрезентує кооперативний журнал „Наш Світ".

ІРИНА МІЛЕНА ЦВІКУЛА

18 років, студентка міжнародних відносин в Темпл університеті у Філядельфії. Членка Пласту, гуцульського танцювального ансамблю „Черемош" і вчить українську мову та культуру в школі українознавства „НУШ". Під час літніх вакацій працювала сестричкою, а останньо бунчужною на оселі Олега Ольжича в Лігайтоні. Грає на фортепіяні, займається спортами бігу та бадмінтону. Цікавиться вишивкою і керамікою. Репрезентує український католицький щоденник „Америка".

ЛІДІЯ ФЕЩЕНКО-ЧОПІВСЬКА

репрезентуватиме підпільну пресу в Україні. Ліда — маґістер комунікації (фільм і телевізія), осягнула вищі студії на престижевому університеті Стенфорд у Каліфорнії, де протягом студій була на листі декана, членкою різних клюбів і товариств для відзначаючих студентів та членкою університетського Борд оф Дірекróрс. Працювала для Сі-Бі-Ес у Сан Франсіско як диктор новин, а цього року працює диктором для АБС. Завдяки її стаpанням Стенфордський університер мав програму української мови. Грає на фортепіяні. Любить плавання, теніс, українські танки та нуркування. Брала участь у підводних експедиціях Морського Біологічного інституту в Каліфорнії. Панна Ліда була Кралею Української Преси в 1978 році, Місс Сан Франсіско в 1982 та Місс Союзівка в 1982

НАТАЛІЯ СУФЛЕР

18 років, студентка біології при Брин Мор коледжі у Філядельфії. Членка Української Православної Ліґи, кількакратно нагороджена за успіхи з математики й точних наук, учасниця різних конкурсів із гуманітарних і наукових ділянок, де все була першуном, редакторка „Шкільної Книжки". Грає на скрипці і на фортепіяні. Цікавиться мистецтвом і журналістикою. Репрезентує журнал „Віра".

АРЕТА ГЛАДКА

18 років, студентка при Кабріні коледжі у Філядельфії. Членка Пласту, Студентської Громади. Бере активну участь в шкільних радіопрограмах, подруга на Пластових таборах та колишня виховниця. Любить спорт, зокрема відбиванку, цікавиться журналістикою. Член редакції англійських видань при університеті. Репрезентує журнал українського спорту „Наш Спорт".

КАЛИНА ЧОЛГАН

16 років, студентка Фонтбон Академії в Ню Йорку. Членка Пласту, курінна 30-го куреня юначок і новацька сестричка, студентка Школи Українознавства та членка організації „Молоді Таланти при Українському Інституті Америки", де виступала із сольоспівом. Вчиться співати, учениця балетної школи Балянчіна. Бере лекції малярства і належить до шкільних дружин відбиванки і плавання. Представниця пластового журналу „Юнак".

МАРТА НАДІЯ МИХАЙЛЮК

18 років, студетка комунікації в Темпл університеті у Філядельфії. Членка Пласту, Театральної студії Молоді при „Театрі у п'ятницю", член управи Української Асоціяції при університеті, МУН, Гуцульського товариства „Черемош", Українського Золотого Хреста. Закінчила лекції сольоспіву при УМІ, грає на фортепіяні, виступає на академіях і різних святах. Цікавиться музикою, танцями, мистецтвом і театром. Учасниця конкурсу Пенсильванійської Молоді. Репрезентує „Бюлетень Золотого Хреста".

ХРИЗАННА АНІЗІЯ ГУГЛЕВИЧ

19 років, студентка передмедичних студій при Мерімавнт Мангеттен коледжі в Ню Йорку. Членка Пласту, студіює музику — фортепіян у д-р Юліяни Осінчук та балет у коледжі. Колишня активна членка „Студії Мистецького Слова" Лідії Крушельницької, де виступала на сцені в різних ролях в казках та у спільних деклямаціях. Любить мистецтво, залюбки малює, любить спів і театр. Улюбленим спортом її є відбиванка та теніс. Репрезентує „Лікарський Вісник".

НАТАЛКА ЕВА БАРАНОВСЬКА

19 років, студентка загальних наук при Ля Сал коледжі у Філядельфії. Членка Пласту, учасниця пластових таборів на „Бобрівці" і на „Вовчій Тропі", де і відбула юнацький вишкіл. Колишня курінна 8-го куреня юначок ім. Віри Бабенко. Любить плавання, лещатарство і польову гоківку. Репрезентує місячник „Наш Голос".

В ІІ-ту річницю...

(Закінчення зі стор. 3)

щих студій і примусила його залишити свою прекрасну Кременеччину.

Буревій Другої світової війни і прихід нових „визволителів", знову перекреслив всі можливості не тільки для навчання, але навіть можливість залишитись вдома. Покидає Юрко батьківську хату, залишає свої рідні сторони й відходить далі на захід.

З вибухом німецько-совєтської війни Юрко повернувся у рідні сторони Волині, але уже не застав організаційної спаяности, яку лишив. Він став свідком усіх подій, усіх новітніх лихоліть, які перекотилися через Волинські ліси і чорнозем, включно із братовбивством.

Кінець війни застав його в Австрії, де він перейшов табори ДП, там і одружився. У 1950 році за допомогою свого близького приятеля здому, Антона Семенюка, приїхав з родиною до Міннесоти і поселився у Міннеаполісі. Ще бувши у Зальцбурзі, він почав видавати „Таборову газетку", а потім редаґувати націоналістичний часопис Промінь. Обдарований журналістичними здібностями, він висловлював свої думки у статтях про всі події політичного характеру.

Коли він опинився на вільній землі Вашінгтона, його не манило заможне самолюбне життя. Він жив долею чи недолею свого народу. Юрій Пундик побачив, що в Америці—необмежені можливості росту і праці, одначе, щоб щось осягнути, то треба мати знання. Не гаючи часу, він вписався на студії в Міннесотському університеті, здобув звання маґістра економічних наук із відзначенням. В університеті він знаходив час, щоб вдень вчитись, а вночі працювати, писати статті і брати активну участь у суспільно-політичних організаціях.

Після закінчення студій дістав працю викладача. На новій праці він скоро звернув на себе увагу своїх колег і університет кількакратно запрошував його на семінари, на яких обговорювалась програма економіки, а особливо північної Міннесоти. Поза своєю професійно-професорською працею Юрій не переривав праці в українському житті, писав статті, аналізуючи в них найбільш пекучі події і висловлював свою думку.

Проф. Юрій Пундик розгорнув свої крила на всю широчінь, та Господь покликав його до себе, і він не встиг літати.

В одинадцяту болючу річницю його відходу у вічність св. п. Ю. Пундик знову заговорив до народу своїми статтями, які вийшли книжкою „У полум'ї дружнього слова". Одинадцять років не появлялись його статті, аж ось, неначе подарунок для українського суспільства, вийшла ця прекрасна книжка патріота, молодого науковця-мислителя проф. Юрія Пундика.

М. Каркоць